

OPIS ŠTUDIJNÉHO ODBORU
2.2.7 ARCHITEKTONICKÁ TVORBA

/Návrh na pripomienkovanie/

Platný od:

(a) Názov študijného odboru:

ARCHITEKTONICKÁ TVORBA (anglický názov: Architectural Design, nemecky: Architektorentwurf, česky: Architektonická tvorba)

(b) Stupne vysokoškolského štúdia v ktorých sa odbor študuje a štandardná dĺžka študijných programov pre tieto stupne vysokoškolského štúdia:

Architektonická tvorba je študijný odbor (ďalej len ŠO) zo sústavy študijných odborov, spravovaných Ministerstvom školstva SR, ako oblasť poznania (§ 50 ods. 1 Zákona č.131/2002), v ktorej absolvent študijného programu (§51 ods. 1 Zákona č. 131/2002) nadobudne predpoklady vykonávať regulované povolanie architekta (podľa § 4 Zák. č. 138/1992 v znení Zákona č. 236/2002). Získa vzdelanie v zmysle zásad čl. 3 smernice č. 85/384/EEC Rady Európy a v povolani spĺňa zásady Medzinárodného zväzu architektov (UIA) o odporúčaných medzinárodných štandardoch vykonávania povolania v architektonickej praxi (viď prílohy č. 1, 2).

*Stupne vysokoškolského štúdia,
v ktorých sa odbor študuje, a štandardná dĺžka študijných programov pre tieto stupne vysokoškolského štúdia:*

Študijný odbor **Architektonická tvorba** sa môže podľa Sústavy študijných odborov vydannej rozhodnutím Ministerstva školstva SR č. 2090/2002-sekr. zo dňa 16. decembra 2002 študovať v:

prvom stupni vysokoškolského štúdia (Bc.) so štandardnou dĺžkou 3 alebo 4 roky minimálnym predpokladom prijatia na štúdium je úspešné absolvovanie talentovej skúšky

druhom stupni vysokoškolského štúdia (Mgr.art/Mgr.arch) so štandardnou dĺžkou 2 alebo 3 roky. Predpokladá sa, že absolvent ukončil prvostupňové štúdium v študijnom odbore Architektonická tvorba, Architektúra a urbanizmus, dizajn a po diferencných skúškach aj v odbore Pozemné stavby. Uchádzač preukáže pri prijímacom konaní talent, vedomosti a zručnosti na úrovni absolventa bakalárskeho stupňa v odbore

treťom stupni vysokoškolského štúdia (ArtD/PhD.) so štandardnou dĺžkou štúdia v dennej forme 3 roky a v externej forme najviac 5 rokov. Predpokladá sa, že absolvent ukončil druhostupňové štúdium v študijnom odbore Architektonická tvorba, Architektúra a urbanizmus, dizajn alebo Pozemné stavby. Vzdelanie v tomto stupni nie je podmienkou pre výkon povolania architekt. Predpokladom prijatia na štúdium sú talent, vedomosti, zručnosti a intelektuálne predpoklady tvorivo riešiť témy architektonickej tvorby a výskumu; uchádzač ich preukáže na základe svojej doterajšej tvorby a navrhnutého projektu architektonického výskumu; škola ich preverí v rámci prijímacieho konania.

(c) Obsah študijného odboru:

Štúdium je ťažiskovo založené na umelecko-architektonickej tvorbe študenta v rozpätí od koncepcie, návrhu, až po tvorbu projektu; základné ateliérové štúdium dopĺňajú výtvarné, umelecko-historické, teoretické, konštrukčné, technologické a ďalšie odborné kurzy a teoretické predmety.

Absolventi študijného odboru Architektonická tvorba podľa dosiahnutého stupňa vzdelania sa môžu uplatniť ako:

bakalár (Bc.arch.) – 1. stupeň

magister umenia (Mgr.arch.) – 2. stupeň

doktor umenia a doktor filozofie (ArtD/PhD.) – 3. stupeň

Bakalár – je pripravený po stránke kreatívnej aj technickej pre pôsobenie v oblasti architektonickej projekcie. Pod odborným dohľadom navrhuje a realizuje čiastkové zadania a úlohy.

Magister umenia/Magister architektúry – je všestranne, prakticky aj teoreticky, pripravený na samostatnú architektonickú tvorbu, projektovanie a realizáciu architektonických diel s predpokladom na vedenie a koordináciu pracovného tímu po absolvovaní odbornej praxe a po udelení autorizácie. Je schopný prepájať umelecké a architektonické koncepty a experimenty.

Doktor umenia/Doktor filozofie – je pripravený po praktickej aj teoretickej stránke na samostatnú výskumnú činnosť v architektonickej tvorbe a navrhovaní, na riadenie tímov v tejto oblasti a na podieľanie sa na formovaní vývoja v odbore. Podľa orientácie na vedecký výskum alebo umelecký výskum v tvorbe architektúry a výstupy výskumu sa absolventovi udeľuje titul Doktor umenia alebo Doktor filozofie

Obsah pre prvý stupeň

Vymedzenie odborného profilu absolventa

Všeobecná charakteristika odborného profilu absolventa

Absolvent bakalárskeho štúdia v odbore Architektonická tvorba – bakalár architektonickej tvorby – získa teoretické poznatky, praktické schopnosti a zručnosti v oblasti navrhovania projektovania a architektúry a dokáže ich používať pri výkone povolania alebo pri pokračovaní v nadväzujúcom vysokoškolskom štúdiu. Primerane ovláda umelecké, architektonické a technologické a konštrukčné postupy. Rozhodujúcimi výstupmi sú čiastkové architektonické návrhy, štúdie a projekty. Záverečná bakalárska práca preukazuje schopnosti umeleckého a architektonického myslenia pri tvorbe projektu na stavebné povolenie.

Absolvent sa môže uplatniť:

v tímovej projektovej práci

vo výstavníctve a reklame

po absolvovaní doplnujúceho pedagogického štúdia ako učiteľ na výtvarnom odbore ZUŠ

môže byť činný v kultúrnych inštitúciách, v publicistickej a osvetovej práci a pod.

v nižších funkciách verejnej správy a pod.

Teoretické vedomosti

Absolvent v bakalárskom stupni štúdia:

Absolvent 1. stupňa štúdia v odbore Architektonická tvorba:

získa vedomosti z dejín výtvarného umenia a architektúry

nadobudne vedomosti z estetiky a z teórie umenia a architektúry

osvojí si vedomosti o technologických, konštrukčných postupoch a o materiáloch

získa vedomosti zo základov architektonickej tvorby a projektovania, so začlenením

do urbanistického kontextu

Praktické schopnosti a zručnosti

zvládne základné analogické a digitálne 2D média relevantné pre architektonickú tvorbu: koncepcná kresba a škicovanie, diagramatická kresba, perspektíva, kresba v mierke a technická kresba)

ovláda základné analogické a digitálne 3D média relevantné pre architektonickú tvorbu (konceptuálne a prezentačné modelovanie, počítačové modelovanie priestorov a základy parametrického modelovania. Takisto ovláda základy súčasných procesov výroby asistovanej počítačom (Computer Aided Manufacturing)

osvojí si základy prezentácie architektonického projektu (layout, grafika, vizualizácie, animácie)

Doplňujúce vedomosti a zručnosti

Absolvent 1. stupňa štúdia v odbore Architektonická tvorba je schopný:

udržiavať kontakt s vývojom vo svojej disciplíne

zaujímať a prezentovať postoje v oblasti architektúry a hmotnej kultúry

organizovať svoj ďalší odborný rast
spolupracovať s ďalšími profesiami pri výkone projekčnej činnosti
vyhotovovať čiastkové architektonické návrhy a projekty počítačovými alebo manuálnymi technikami

Vymedzenie jadra znalostí

Nosné témy jadra znalostí študijného odboru

Nosné témy jadra znalostí 1. stupňa vysokoškolského štúdia sú:

ateliérová architektonická tvorba
interdisciplinárna výtvarná príprava
technické, konštrukčné a materiálové znalosti
kurz kresby
dejiny umenia a architektúry
základy teórie umenia a architektúry a základy estetiky
bakalárska práca.

Odporúča sa aby tieto znalosti (tvorba, technológia, dejiny, teória, analýza, reprezentácia) tvorili aspoň 3/5 ECTS kreditov študijného programu v prvom až štvrtom roku štúdia. Rôzne študijné programy v rámci jedného študijného odboru sa musia líšiť najmenej v 1/5 rozsahu.

Ďalšie témy jadra znalostí študijného odboru

spoločenskovedné, humanitné a prírodovedné súvislosti výtvarného umenia
právna, etická a ekonomická príprava na výkon povolania
jazyková príprava na výkon povolania
znalosti softvérov architektonického navrhovania

Štátna skúška

Praktická časť:

bakalárska práca, ktorá má charakter architektonického projektu so všetkými náležitosťami projektu na stavebné povolenie – jej obhajoba

Teoretická časť:

kolokviálna skúška z dejín umenia, architektúry a z estetiky
skúška overenia a spôsobilosti riešiť architektonické a urbanistické aspekty navrhovania stavieb s aplikáciou technických predmetov podľa študijného programu.

Obsah pre druhý stupeň

Vymedzenie odborného profilu absolventa

Všeobecná charakteristika odborného profilu absolventa

Absolvent magisterského štúdia odboru Architektonická tvorba – magister architektonickej tvorby – získa prehľadujúce a syntetizujúce teoretické a praktické poznatky a schopnosti, založené na prepojení ateliérovej tvorby architektúry, dejín a teórie umenia a architektúry a technických predmetov a počítačovej podpory, vychádzajúcich z poznania súčasného stavu architektonickej tvorby a navrhovania. Je schopný tvorivo ich uplatňovať pri výkone svojho povolania alebo pri pokračovaní vo vysokoškolskom štúdiu podľa doktorandského študijného programu. Je schopný koncepcnej a koordinačnej činnosti a medzinárodnej konfrontácie. Rozhodujúcimi výstupmi sú architektonické a urbanistické diela, návrhy, štúdie a projekty, diela na hranici umenia, architektúry a dizajnu.

Absolvent sa môže uplatniť ako:

samostatný tvorivý architekt s predpokladom pre vedenie a koordináciu architektonického tímu po výkone odbornej praxe a po udelení autorizácie

po absolvovaní doplnujúceho pedagogického štúdia aj ako učiteľ na základných a stredných školách vo svojom odbore

ako kritik a publicista v odbore architektonická tvorba
vysokoškolský učiteľ
riadiaci pracovník verejnej správy a pod..

Teoretické vedomosti

Absolvent 2. stupňa štúdia v odbore Architektonická tvorba má prehĺbené vedomosti:
z dejín výtvarného umenia a architektúry a spoločenských a kultúrnych kontextov
z teórie umenia a dejín architektonickej teórie a základných teoretických diel 20. a 21. storočia
z analýzy a kritiky a metód architektonickej tvorby.

Praktické schopnosti a zručnosti

V rámci prehĺbených zručností práce s médiami relevantnými pre tvorbu a prezentáciu architektonických návrhov je absolvent 2. stupňa štúdia v odbore Architektonická tvorba schopný:
navrhovať a projektovať inovatívne architektonické diela
aplikovať súčasné konštrukčné postupy, technológie a materiály
analyzovať a interpretovať architektonické diela a fázy ich vzniku
prezentovať svoju činnosť v rodnom aj v cudzom jazyku.

Doplňujúce vedomosti, schopnosti a zručnosti

Absolvent 2. stupňa štúdia v odbore Architektonická tvorba je schopný:
vyhľadávať a využívať relevantné informácie a ich zdroje
kooperovať pri odbornej činnosti s inými profesiami
udržiavať kontakt s vývojom vo svojej disciplíne
zaujímať a prezentovať postoje v oblasti architektúry a hmotnej kultúry
riadit' sa primeranými praktikami v súlade s profesionálnym, etickým, právnym, ekonomickým a ekologickým rámcom svojej disciplíny.

Vymedzenie jadra znalostí

Nosné témy jadra znalostí študijného odboru

Nosné témy jadra znalostí 2. stupňa vysokoškolského štúdia v ŠO Architektonická tvorba sú:
ateliérová architektonická tvorba
rozširujúce témy z oblasti teórie, kritiky, analýzy a interpretácie architektúry
rozširujúce témy z dejín umenia, architektúry a kultúry
rozširujúce témy z technickej, technologickej a konštrukčno- materiálovej oblasti.
Odporúča sa, aby tieto znalosti tvorili aspoň 1/2 ECTS kreditov študijného programu prvého roku magisterského štúdia. Študijné programy jedného študijného odboru sa musia líšiť najmenej v 1/5 rozsahu.

Ďalšie témy jadra znalostí študijného odboru

rozvíjajúce kurzy v oblasti technológií, softverov
manažment, organizácia tvorivých procesov a zabezpečovanie finančných zdrojov,
intermediálne presahy tvorby.

Štátna skúška

Praktická časť:

diplomová práca, ktorá má charakter architektonického výskumu v teoretickej časti a architektonického návrhu a experimentu alebo projektu – obhajoba oboch častí práce

Teoretická časť:

kolokviálna skúška z *teórie* a dejín architektúry vo väzbe na nosné témy jadra znalostí

Obsah pre tretí stupeň

Vymedzenie odborného profilu absolventa

Všeobecná charakteristika odborného profilu absolventa

Absolvent doktorandského štúdia v odbore Architektonická tvorba – architekt doktor umenia alebo doktor filozofie – preukazuje schopnosť a pripravenosť na samostatnú tvorivú, výskumnú a vedeckú činnosť v oblasti architektonickej tvorby a navrhovania, ktoré môže mať podobu vedeckej alebo umeleckej monografie alebo umeleckého či architektonického výskumu v podobe architektonického návrhu, experimentu, realizácie alebo výstavného projektu. Zverejňuje výsledky vedeckého a umeleckého a architektonického výskumu, je pripravený podieľať sa na vývoji vo svojom odbore. Absolvent je schopný študovať zahraničnú literatúru v origináli, aktívne (v ústnej aj v písomnej forme) ovláda jeden svetový jazyk, prípadne dokáže komunikovať v ďalšom cudzom jazyku. Rozhodujúcimi výstupmi sú architektonické alebo urbanistické diela, konceptuálne a experimentálne projekty alebo vedecké a umeleckovýskumné texty a publikácie.

Absolvent sa môže uplatniť ako:

samostatný tvorivý architekt
vedecký alebo výskumný pracovník v oblasti architektonickej tvorby
vedúci projektantských alebo výskumných tímov
vysokoškolský učiteľ.

Teoretické vedomosti

absolvent 3. stupňa štúdia v odbore Architektonická tvorba:
špecializované poznatky z filozofie a estetiky, vo vzťahu k súčasnému stavu poznania v odbore
špecializované poznatky z teórie a dejín architektúry zamerané na problematiku dizertačnej práce.
má špecializované poznatky v oblasti médií a technológií, pozná široké spektrum príbuzných medziodborových prvkov.

Praktické schopnosti a zručnosti

Absolvent 3. stupňa štúdia v odbore Architektonická tvorba:
je schopný navrhovať a projektovať architektonické diela podložené vlastným výskumom
je schopný kriticky analyzovať a interpretovať architektonické diela
je schopný samostatného odborného výskumu v oblasti architektúry a prinášať nové poznatky
dokáže prezentovať výskum a tvorbu na medzinárodne akceptovateľnej úrovni,
je schopný reflexie problematiky svojho odboru a procesov i výsledkov svojho architektonického výskumu písomnou i slovnou formou,
dokáže odovzdávať výsledky svojej tvorivej a výskumnej činnosti v rámci pedagogického pôsobenia – koncipovania a realizácie vzdelávacieho procesu na vysokoškolskej úrovni.

Doplňujúce vedomosti a zručnosti (3. stupeň)

Absolvent 3. stupňa štúdia v odbore Architektonická tvorba je schopný:
riadiť a kooperovať odbornú činnosť s inými profesiami
udržiavať kontakt s vývojom vo svojej disciplíne
zaujímať a prezentovať postoje v oblasti architektúry a hmotnej kultúry
riadiť sa primeranými praktikami v súlade s profesionálnym, právnym a etickým rámcom svojej disciplíny.

Vymedzenie jadra znalosti

Nosné témy jadra znalosti

témy jadra znalostí 3. stupňa vysokoškolského štúdia v ŠO Architektonická tvorba sú:

Študijná časť:

Zahŕňa 1/3 jadra znalostí.

špeciálne témy z filozofie umenia, umenovedy a estetiky

štúdium teórie a dejín architektúry orientované na problematiku dizertačnej práce

Výskumná a umelecká časť:

Zahŕňa 2/3 jadra znalostí.

výskum architektonického problému, ktorého výsledkom je dizertačná práca.

špecializované štúdium technológií

Absolvovanie štúdia

Štátna skúška (3. stupeň)

dizertačná skúška z filozofie umenia, estetiky, z teórie a dejín architektúry; obhajoba písomnej časti dizertačnej skúšky

obhajoba dizertačnej práce.

Študijné programy 3. stupňa vysokoškolského vzdelávania obsahujú pomer študijnej a umelecko-výskumnej časti študijného programu 1:2.

d) Zdôvodnenie potreby študijného odboru:

Architektúra ako tvorivá činnosť a ako súbor architektonických diel vo forme budov, súborov, mestských častí, miest a utvárania krajiny je od nepamäti súčasťou životného prostredia človeka. Jej zmysel sa prejavuje v komplexnej tvorbe vnútorných a vonkajších priestorov ľudského života. Povolanie architekt v sebe oddáva spája vedecké, technické, umelecké a humanitné vedomosti a zručnosti. Historicky sa vyvinuli dve základné formy vzdelávania architekta: umelecké akadémie a technické školy. Na umeleckých akadémiách sa študuje architektonická tvorba pri zachovaní všetkých vedomostí a zručností povolania v jednote s ostatnými umeniami ako umelecko-technický odbor. Na technických školách sa zasa študuje architektúra v jednote s urbanizmom pri zachovaní všetkých vedomostí a zručností povolania v jednote s technickými disciplínami ako technicko-umelecký odbor. Odbor architektonická tvorba tvorba na umeleckých školách utvára základ na prepojenie medzi dvojrozmernými a trojrozmernými umeleckými disciplínami a umeleckou tvorbou vo verejnom priestore, umožňuje vertikálne štruktúrované štúdium v majstrovských ateliéroch, ako aj experimentovanie a laboratórny výskum architektonického jazyka v úzkom prepojení s umeleckými experimentmi. Kladie dôraz na proces tvorby, individuálne prieskumy metód a vývoja projektov.

e) Príklady podobných študijných odborov v zahraničí:

Akademie výtvarných umění, Praha

Universität für angewandte Kunst, Viedeň

Vysoká škola umelecko-průmyslová, Praha

Harvard Design School, Cambridge

Rhode Island School of Design, Providence

Princeton School of Architecture, Princeton

The Bartlett School of Architecture, Londýn

Rietveld Academy, Amsterdam

f) Vymedzenie príbuzných študijných odborov a rozdielov medzi nimi:

Architektúra a urbanizmus – bakalárske a inžinierske štúdium architektúry, zamerané ťažiskovo technicky a umelecky na navrhovanie, projektovanie a realizáciu architektonických a urbanistických diel. Medzi týmto odborom a odborom architektonická tvorba je prienik v oblasti navrhovania,

projektovania a realizácie architektonických diel. Rozdiel sa prejavuje v tvorbe konceptuálnej a experimentálnej architektúry, v kultivovaní umeleckého jazyka architektúry a napokon v integrálnom prepojení architektonických a umeleckých aspektov prostredia. Tradične je rozdiel založený na odlišnom spôsobe výuky akadémií a technických vysokých škôl (s dôrazom akadémií na individuálnu výuku a smerovanie, proces a postupy).

Pozemné stavby – bakalárske a inžinierske štúdium zamerané na technické a organizačné problémy projektovania a realizácie stavieb. Prienik je predovšetkým na bakalárskom stupni štúdia. V druhom stupni sa prejavuje diferenciacia tak voči odboru Architektúra a urbanizmus ako aj architektonická tvorba, kde sa kladie dôraz na umeleckú a architektonickú kreativitu. Pri prestupoch je nevyhnutné preukázanie talentu.

Za príbuzné odbory možno tiež považovať týmto odborom zodpovedajúce štúdiá na zahraničných školách.